

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Bulla Cruciatæ Quoad Censuras

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

& non debeat restringi. Ita Sanchez summ. tom. 3. lib. 4. cap. 53. num. 26. & alii contra Sotum de iust. lib. 8. quest. 4. art. 3. part. 2. tr. 11. ref. 17.

Vel commissi
ex fiducia
Bulla.

34. Propter eandem rationem, absolvi possunt reservata commissi ob spem absolutionis Bullæ. Quia, ubi lex non distinguit, neque nos debemus distinguere; præsertim in gratiosis. Ita Filliuc. tom. 1. tr. 8. cap. 10. n. 262. contra Covarr. lib. 2. c. 2. n. 26. p. 1. tr. 11. ref. 16.

Qui in vali
de absolvi
tur à reser
vatis per
Bullam, pro
babile est sol
vi ab onere
reservationis.

35. Qui facit scienter Confessionem in invalidam cum Confessario electo per Bullam obtinendo absolutionem à reservatis, secundum Villalobos tom. 1. tr. 27. claus. 9. §. 3. num. 16. non remanet liber ab onere reservationis, ita ut postea possit ab illis per quemcumque Confessarium absolvi. Quia Papa concedit absolutionem reservatorum pro lucranda Indulgentia, sed talis non lucratur Indulgentia, ergo nec valet ipsi absolutio à reservatis. Unde non est paritas cum eo, qui invalidè confessus est superiori, ut dictum est V. Absolvere, num. 28. Sed est etiam probabilis opinio contraria Comitolii lib. 1. quest. 30. n. 2. quia talis, præsentando se Confessario habenti ad id facultatem per Bullam, satisfecit legi Ecclesiasticæ reservationis, quamvis, quia non satisfecit legi divinæ Confessionis, teneatur iterum eadem peccata confiteri. Hanc opinionem tenent novissimè Trullench in Cruciat. lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 3. num. 9. & Ochagavia de Sacram. tom. 2. q. 12. concl. 2. n. 5. p. 1. tract. 11. ref. 18. & in Addit. p. 3. ref. 16.

Sicut, si in
Confessione
valida omis
sa sine ex
absolutione.

36. Ut per Bullam absolvantur reservata, requirit Vasquez in 3. p. tom. 4. q. 91. art. 3. dub. 5. quod Confessarius habeat cognitionem illorum, vel saltem intentionem auferendi quamcumque reservationem: unde, si quis obliviscatur peccata reservata in Confessione, quamvis remaneat ab illis absolutus indirectè, teneri tamen, si non habet amplius Bullam, quando meminerit, legitimo superiori confiteri. Sed dicendum cū Coninch de Sacram. disp. 9. dub. 12. nu. 98. quod talis remanet liber ab onere reservationis, sicut diximus V. Absolvere n. 9. de eo,

qui sic confitetur superiori, part. 1. tr. 11. ref. 19. & p. 11. tr. 2. ref. 39.

37. Hæc facultate Bullæ absolventi à reservatis non possunt uti Regulares cum Confessariis extra Religionem. Apparet clarè ex mente S. D. N. Urbani VIII. in confirmatione Decreti Clem. VIII. Unde opinio Trullench in expl. Bull. lib. 1. §. 7. cap. 1. dub. 9. & aliorum affirmativa, non est amplius probabilis, part. 2. tr. 14. ref. 14. & p. 3. in Addit. ref. 9. An verò Regulares absolvi possint à reservatis cū Confessario sui Ordinis approbato? Affirmativè respondet Villalobos tom. 1. tr. 27. claus. 9. §. 2. n. 12. in terminis Constitut. Clem. VIII. citatque DD. Salmanticensis Academiæ. In terminis verò Constitut. Urbani negativè respondet Ludovicus de la Cruz in expl. Bull. disp. 1. c. 1. dub. 12. num. 2. & ita tenendum est. Nam in dicta Constitut. Summus Pontifex declarat, suæ mentis intentionem esse, quod Regulares, quoad absolutionem reservatorum, ordinariæ suorum Prælatorum dispositioni subiecti sint: Sed, quia dictus de la Cruz hanc sententiam veteriorem appellat, videtur contrariam, quam ipse asserit aliquos docere putare probabilem, part. 1. tr. 21. ref. 14. & p. 4. tr. 4. ref. 43. p. 6. tr. 6. ref. 10. §. Notandum.

Hoc privilegio uti possunt Regulares cum Confessariis extra ordinem.

Nec etiam proprii Ordinis.

BULLA CRUCIATÆ

Quoad censuras.

38. ¶ Er Bullam conceditur etiam absolutio censurarum, partis satisfactione præmissa. †

Absoluitur item per Bullam omnium censura. Et in articulo mortis sine onere comparandi.

39. Quæ quidem absolutio, si præbeatur in articulo mortis, non relinquit onus comparandi, si æger convalescat. Nam absolutio cum tali onere præberi potest sine Bulla: & alioqui certum est, Bullam concedere aliquod privilegium pro illo articulo. Ita Mendoza volum. de fide disputat. 82. sect. 8. §. 135. p. 5. tract. 3. ref. 66.

40. Absolvi autem potest per Bullam excommunicatus nominatim, & publicus Clerici percussor, vel alius, cuius excommunicatio deducta est ad forum

Et in specie excommunicatio canonica, (si quis suadente.)

tum

rum contentiosum, atiam lite non finita. Ita Sanchez *summ. tom. 2. lib. 6. cap. 17. num. 49.* contra Avilam *de cens. p. 2. cap. 7. disp. 3. dub. 10. concl. 1. part. 5. tr. 11. ref. 26. & p. 9. tr. 4. ref. 27.*

Item excommunicatio incurfa ob intromissionem feminæ in monasteria virorum. Suspendio à divinis incurfa ob causam prædictam.

41. Absolvi etiam potest excommunicatio Pii V. lata contra introducetes fœminas in monasteria virorum. Ita Meroll. *tom. 1. disp. 1. c. 2. diff. 10. num. 527.* Item excommunicatio lata in Tridentino contra ingredientes Monasteria Monialium. Ita absolvi potest suspensio à divinis, quam incurrunt intromittentes fœminas intra septa Regularium: non solum semel, sed toties, quoties, & etiam si causa fuerit deducta ad forum contentiosum. Ita Sanchez. *sum. tom. 1. lib. 6. c. 17. num. 41. p. 2. t. 16. ref. 33. & p. 3. tr. 2. ref. 66.*

Vel ob suspensionem Ordinum anteatatem legitimam.

42. Absolvi etiam potest suspensio incurfa per ordinationem antea legitimam, aut sine titulo, quia hæc est simpliciter censura, & Bulla generaliter, & absque ulla exceptione, concedit omnes censuras absolvi posse. Ita Cornejo in 3. *p. tractat. 5. disputat. 4. cas. 3.* contra Rodriguez *addit. ad Bull. §. 9. num. 59.* Verum non potest dispensari per Bullam, ut ordinatus ante atatem legitimam in susceptis Ordinibus ministraret, sed expectari debet ætas, *p. 4. tr. 4. ref. 115. & p. 5. tr. 10. ref. 53.*

Item excommunicatio ex duello.

43. Potest item secundum Mendozam absolvi per Bullam excommunicatio Clementis VIII. contra duellum perpetrantes, &c. quia Bulla Cruciatæ non revocatur, nisi per expressam derogationem, quæ derogatio non habetur in motu proprio dicti Clementis. *p. 5. tr. 14. ref. 104.*

Vel abortivum.

44. Excommunicatio Sixti V. lata contra causantes, vel procurantes abortum videtur absolvi non posse per Bullam. Quia ita expressè cavetur in motu proprio ipsius Sixti, & ita tenet Rodr. *expl. Bull. §. 9. n. 90.*

Sed tenendum est cum Henriquez *lib. 6. cap. 10. gloss. litt. E.* absolvi posse. Quia in Cruciatæ conceditur facultas absolvendis omnes censuras Papales præter hæresim. Neque obstat quod id prohi-

buerit Sixtus V. Nam ille non potuit coarctare potestatem successorum Pontificum, à quibus Bulla cum tali facultate emanat. Et præterea Commissarius ex facultate Apostolica suspendere potest, & de facto suspendit omnia contraria Cruciatæ, etiam si habeant clausulam contrariam tali suspensioni, ut ipsemet Commissarius, quibusdam Doctoribus professus est. *p. 5. tr. 9. ref. 40.*

45. Potest item Confessarius per Bullam absolvere aliquem ad cautelam, si probabiliter dubitet in aliquam censuram publicè latam incurrisse. Ita Corninch *de Sac. disputat. 14. dub. 16. num. 200.* contra Navarum *cap. 27. num. 273. ibid. in fine.*

Et dicitur an aliquam censuram incurrit, potest absolvi ad cautelam.

46. Nomine censuræ per Bullam absolvibilis secundum Henricum *lib. 15. cap. 17. num. 14. litt. L.* non comprehenditur irregularitas; quia non est censura. Sed est etiam probabilis sententia Cornejo *tract. 5. disputat. 2. differ. 2.* quod absolvi possit per Bullam omnis irregularitas proveniens ex delicto, quia hæc sunt veræ pœnæ, & censuræ. Vide *V. Censura, num. 1. part. 10. tr. 15. ref. 22.*

Per Bullam an absolvi possit aliqua irregularitas? Probabile, absolvi posse provenientem ex delicto.

47. Igitur in hac opinione Clericus, qui Missam celebravit, vel confessio nem audivit sine Presbyteratu, ab irregularitate ex tali delicto contracta juxta *cap. 1. de Cler. in ord. ministr.* absolvi potest per Bullam, quando tamen delictum est occultum, & pro foro conscientie tantum. Item, si ante atatem ordinatus & sic suspensus, vel alio pacto censuratus, celebravit. Nam talis irregularitas est pura pœna ac censura. Absolvi inquam potest tam quoad suscepti Ordinis ministerium, quam ad ulteriorem receptionem. Ita Cornejo in 3. *par. tract. 5. disput. 1. dub. 2. diff. 2. par. 4. tractat. 2. resolut. 77. & 81.* utrobique in fine. In quibus irregularitatibus dispensare possit Commissarius Cruciatæ, inquire *V. Commissarius Cruciatæ, num. 1.*

Ut qua incurritur celebrando, aut Confessione excipiendi sine Presbyteratu vel celebrando, de seum suspenzione.

48. Absolutio à censuris virtute Bullæ dari potest extra Confessionem. Quia nulla est connexio inter confessionem, & absolutionem censurarum. Et sæpè

Absolutio à censuris per Bullam dari potest extra Confessionem.

expedit dari extra confessionem, ut si reus deberet statim absolvi, & non esset paratus ad confitendum. Ita de la Cruz par. 2. tractat. de excomm. dub. 5. contra Vasq. in 3. par. tom. 4. tractat. de excomm. nic. dub. 20. numer. 9. & alios, Avila de cens. par. 2. cap. 7. disp. 13. dub. 13. testatur ita, declarasse Commissarium Cruciatæ Quod verò dicat Bulla, eligi posse Confessarium, qui absolvat à peccatis, & censuris, non concludit, utramque absolutionem simul tradi debere. Ad declarationem, quam afferant Pii V. in Bulla Jubilæi ann. 1598. responderetur, habuisse locum pro Jubilæo tantum. Et tandem illud *audita Confessione*, quod appositum est in Bulla, refertur ad absolutionem peccatorum, non censurarum. par. 1. tractat. 11. resolut. 25. & par. 5. tract. 9. resolut. 13. in fine.

Censura à jure absolvi- tur per Bullam pro utroque foro.

49. Si censura est à jure, absolutio per Bullam valet etiam pro foro exteriori. Si verò ab homine; non ita. Ita Acoſta *quæst. 50.* contra Medinam *lib. 1. cap. 12.* qui putat, etiam censuras ab homine absolvi per Bullam quoad forum externum. Ratio est, quia Bulla asserit absolutionem prædictam non cadere super censuras latis ab homine in foro exteriori: ex quo colligitur, cadere in hoc foro super latis à jure. Et ideo Presbyter Clericum percutiens, per Bullam absolutus, potest publicè celebrare, nec potest à Fiscali accusari, ut excommunicationis penas solvat, dummodo schedulam absolutionis ostendat; quia talis excommunicatio est à jure.

Censura ab homine non ita.

50. Absolutus verò à censuris latis ab homine, debet se gerere in publico tamquam excommunicatus ad evitandum scandalum. Potest tamen in secreto Missam audire, Sacramenta recipere, & cum aliis colloqui, ostendens, se esse absolutum per Bullam. Ita Avila *ubi supra dub. 12 & DD. communiter.* Sed Suarez *disp. 7. sect. 5. numer. 20.* & de la Cruz *part. 2. dub. 5. conclus. 3.* existimat, quamvis censuram absolvi posse per Cruciatam pro foro exteriori, quia Bulla generaliter loquitur Henriquez verò *lib. 8. cap. 60. n. 4.*

Sed Suarez idem de hac dicendum videtur.

in gloss. littera L. posse Judicem talem absolutionem pro foro exteriori acceptare, part. 1. tractat. 11. resolut. 26. & part. 5. tract. 9. resolut. 13.

51. Ad hoc, ut quis per Bullam absolvatur ab aliqua censura, quæ exigit satisfactionem partis, hæc præmitti debet. Unde, qui virtute Bullæ confessus, talem censuram confiteri oblitus esset, non remaneret absolutus per illam generalem absolutionem, quæ datur ad cautelam. Quia non est præsumendum, Confessarium velle absolvere hanc excommunicationem contra tenorem Bullæ. Secus, si excommunicatio non requirat satisfactionem, ut supra diximus de peccatis reservatis, *num. 36. part. 1. tract. 11. resolut. 19. §. Notandum.*

Ad absolutio- nem cen- sura per Bul- lam præmit- ti debet sa- tisfactio par- tis si censura illam exigit.

52. Quod si Confessarius omiſsa satisfactione partis, quempiam excommunicatum absolveret, hic remaneret à tali censura absolutus, cum onere tamen satisfactionis. Ratio autem est; quia Pontifex in illis verbis, *prius satisfacta parte* non intendit limitare potestatem Confessarii; sed illum admonere de sua obligatione juxta jus commune. Ita Sanchez *de matrim. tom. 2. lib. 3. disp. 33. numer. 3.* contra Henriquez *lib. 7. cap. 13. numer. 2.* & alios. Confessarius autem peccaret mortaliter & teneretur ipse restituere. Excommunicatus verò sic absolutus posset cum alio Confessario absolvi à peccatis, & circa satisfactionem partis observare regulas generales circa debitores, *part. 1. tr. 11. resolut. 22. & part. 5. tr. 9. resolut. 12.*

Sine qua, si Confessarius absolveret, absolutio esset valida.

53. Nomine satisfactionis in illa clausula *satisfacta parte* intelligitur restitutio, honoris, famæ, vel aliorum bonorum. Ita Suarez *in 3. part. tom. 5. disp. 7. sect. 5. numer. 47.* Nomine verò partis intelligitur persona, cui injuria facta est in delicto, ex quo prodiit excommunicatio. Non autem Judex, cui ipso jure applicanda esset pœna pecuniaria. Ita Henriquez *lib. 13. cap. 28. num. 1. part. 1. tract. 1. resolut. 22. §. Notandum, & part. 5. tract. 9. resolut. 1. in fine.*

Nomine satisfactionis intelligitur restitutio- nem famæ, bono- rum tempo- rali-um, &c.

54. Sed quid, si persona offensa sit publica, ut Religiosus? Tunc satisfaciendum

Nomine partis personæ

nam offensa, non autem iudicem, cui applicanda foret pena pecuniaria.

Si vero persona offensa sit publica, ut Religiosus, satisfaciendum communitati seu Conventui.

Sed probabile est, sufficere satisfactionem factam ipsi Religioso. Si excommunicatus non potest satisfacere potest nihilominus per Bullam absolvi.

Satisfaciendo, si potest, in partem.

Et, si non potest, dando pignus. Fidei iussio.

Vel saltem iuramentis satisfaciendum potest.

ciendum Reipublicæ, seu Conventui, docet Riccius *decis. Cur. Archiep. Neapol. part. 1. decis. 86. num. 4. & part. 5. decis. 34. num. 3.* Quia injuria facta Monacho, censetur facta Monasterio; & Abbati ex h. in personam, ff. de pact. Idem asserit de Clerico. Bonacina *de cons. disput. 2. quest. 4. punct. 5. num. 5.* & dat modum satisfaciendi. Sed contraria opinio Avilæ *cap. 7. disput. 3. dub. 11. concl. 2.* est etiam probabilis; quia damnum infamiae Monachi tangit principaliter Monachum, & minus principaliter bonum publicum, unde sufficit satisfactio, vel remissio ejus, qui fuit principaliter offensus, ex *cap. quamvis pactum part. 1. tr. 11. resolut. 23.*

55. Quando excommunicatus non potest parti satisfacere, ait Sotus *in 4. dist. 22. quest. 2. post 2. concl. absolvi non posse per Bullam, & si absolvatur, absolutio nem fore nullam.* Sed probabilior est sententia affirmativa Coninch *de Sacrament. disput. 14. dub. 17. num. 206.* Quia non est verisimile, Papam voluisse requirere conditionem impossibilem. Imò Sanchez *summ. tom. 1. lib. 2. cap. 20. num. 19.* docuit, quod si in quopiam privilegio caveretur, ne quis extra mortis articulum absolvi possit non satisfacta parte, posita nihilominus impotentia, etiam extra mortis articulum, absolutionem impendi posse. Ideo, qui non potest satisfacere in totum, restituat partem, & si non potest sine gravi jactura, det cautionem pignoratitiam. Sufficeret tamen fideiussoria, etiam si dari posset pignoratia. Et, si nullam ex his dare possit, de juratoriam satisfaciendi, quando poterit. Ita Henriquez *lib. 15. cap. 28. num. 1.* contra Cajetanum *ver. Absolutio, num. 4.* Imò aliqui probabiliter putant, sufficere juratoriam, etiam si dare posset fideiussoriam, vel pignoratitiam. Et hoc procedit etiam in causis decimarum, non obstante Trident. *sess. 25. cap. 12.* dicente, non esse absolvendum, nisi plena decimarum restitutione secuta, *part. 1. tractat. 11. resolut. 24. & part. 5. tractat. 9. resolut. 1. & passim 11. 25. & 39.* Nota etiam cum Turxiano *de censur. lib. 2. disputat. 24.* quod,

si pœnitens habet probabilem opinionem quod non teneatur solvere, ad nihil tenetur, & si habet purum dubium, potest restitutionem suspendere, donec liberetur à dubio. Quia in dubiis in materia justitiæ melior est conditio possidentis. Et in his casibus absolvi potest sine satisfactione, & c. *paid. 5. tract. 9. resolut. 11. §. Notandum.*

56. Adde quod Valerus *diff. utriusque fori, ver. Absolutio, diff. 5. num. 3.* & alii putant, has cautiones dandas esse pro foro exteriori tantum: nam pro foro conscientie deficiente possibilitate satisfaciendi propositum firmum tantum valere, quantum cautio juratoria, pignoratitia, & c. in foro judiciali. Quæ opinio est probabilis, *part. 2. tr. 16. resolut. 42.*

57. Per Bullam Cruciatæ potest tolli irregularitas in foro conscientie per reiterationem Baptismi, quando delictum est occultum, Cornejo. potest tolli contracta ex violatione censurarum, & Prælati Regularis vi suorum Privilegorum potest dispensare. Sayer. etiam per illegitimam ordinum susceptionem. Lezan *part. 10. tr. 11. resolut. 22.*

58. Potest per Bullam commutari cum necessitate votum ingrediendi Religionem strictiorem ad largiorem, & existente justa causa T exed, & alii, *part. 10. tract. 14. resolut. 27.*

59. Possunt etiam per Bullam Cruciatæ omnia vota oblita in generali commutatione post transactum tempus Bullæ, vel Jubilæi. Quintanad. *part. 10. tr. 14. resolut. 28.*

Imò aliqui dicunt pro foro conscientie sufficere propositum firmum.

Quando delictum est occultum potest tolli irregularitas & per violationem censurarum.

Potest commutari votum religionis strictioris.

Etiam vota oblita post generalem commutationem.

BYLLA CRUCIATÆ, QUOAD VOTA.

60. ¶ Per Bullam conceditur privilegium commutandi omnia Vota præter Vota castitatis, Religionis, & peregrinationis ultramarinæ. Per peregrinationem ultramarinam intelligeam, quæ fit ad Hierusalem, quæ posita est ultra nostrum mare. Unde vota peregrinationis Romam, & Compostellam, quæ alioqui sunt reservata ¶ commu-

Per Bullam commutari possunt omnia vota non reservata. Ac etiam peregrinatio in Romam, & Compostellam.